

Grenseflater mellom Forskningsrådet og NOKUT – områder for fremtidig koordinering og samarbeid

www.nokut.no

Kunnskapsdepartementets miniseminar om fagevalueringer

28. februar 2007

Avdelingsdirektør Tove Blytt Holmen, NOKUT

NOKUT skal være et faglig uavhengig statlig organ som gjennom akkreditering og evaluering skal kontrollere kvaliteten ved norske institusjoner som tilbyr høyere utdanning. ... Akkrediterings- og evalueringsvirksomheten skal utformes slik at institusjonene kan dra nytte av den i sitt kvalitetssikrings- og utviklingsarbeid.

- dette er mandatet NOKUT er gitt gjennom Lov om universiteter og høyskoler.

Allerede i mandatet ser vi mulige grenseflater til Forskningsrådet. Med unntak av forskningsinstitutter, vil NOKUT evaluere virksomhet i de samme virksomhetene som Forskningsrådet. Men mens NOKUT har sanksjoner knyttet til sin kontrollvirksomhet, akkrediteringen, har Forskningsrådet slik jeg kan se det, sine incentiver, finansiering, rettet mot utviklingsdimensjonen.

Loven angir også NOKUTs oppgaver:

- Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring
- Akkreditering av institusjoner
- Akkreditering av studietilbud
- Revidering av akkreditering som allerede er gitt
- Evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning. Departementet kan pålegge organet å foreta slike evalueringer
- Generell godkjenning av utdanning fra institusjoner som ikke går inn under denne lov
- Godkjenning av fagskoleutdanning

Gjennom invitasjonen til miniseminar om fagevaluering får jeg inntrykk av at "fagevaluering" er et entydig begrep. Mulig det for dem som bruker ordet i sin daglige virksomhet, men, som det fremgår av oversikten over NOKUTs oppgaver, gjør ikke NOKUT det. For NOKUT kan imidlertid fagevaluering knyttes til

- Akkreditering; *en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon og de studier denne tilbyr, fyller et gitt sett av standarder.* Eksempler på akkreditering av fagområder er revidering av studiene innenfor sykepleie, jus, farmasi og odontologi
- Evaluering av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning. På dette området har Kunnskapsdepartementet gitt NOKUT i oppdrag å evaluere allmennlærerutdanningen og ingeniørutdanningen

Høyere utdanning skal være basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. NOKUT vil derfor også evaluere forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap, ikke forskningen i seg selv men forskning som støtte for og element i utdanningene.

NOKUTs akkrediteringsvirksomhet legger blant annet følgende kriterier til grunn for å vurdere kvaliteten i forhold til "forskningsbasert utdanning" på lavere og høyere grads nivå:

- Studiet skal gi studentene innføring i forsknings- og utviklingsarbeid.
- Undervisningen skal bygge på relevant forskning, samt faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.
- Studiet skal gi kunnskap om vitenskapelig teori og erfaring med bruk av vitenskapelig metode.
- Størrelsen på fagmiljøet angis i årsverk, og skal være tilpasset undervisnings- og veiledningsbehovet for studiet, samt den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som skal utføres.

Nok en gang presiseres at det ikke er forskningen i seg selv, men forskning som støtte for utdanningen som vurderes. Her er det likevel en tydelig grenseflate mot Forskningsrådets fagevalueringer.

Det er tydelige grenseflater mot fagevalueringer på flere områder:

- Når NOKUT har igangsatt evaluering eller akkreditering på fagområder der Forskningsrådet har gjennomført fagevaluering, har det vært utveksling av erfaringer på prosjektnivå
- Naturligvis har også evalueringsmetodene mange felles trekk. Selvevaluering, ekstern evaluering, institusjonsbesøk og rapport, er gjennomgående trekk ved internasjonale evalueringer
- Evalueringene/akkrediteringene har flere tangeringspunkter: som vurdering av fagmiljøet, forskningsdokumentasjon og sikkert også mye i evaluering av forskerutdanningene uten at jeg har vurdert dette grundig nok
- Jeg vil også forvente at vi finner noen liknende konklusjoner i for eksempel revidering av studier innen farmasi som fagevaluering av farmasi har gitt

Tanken om samarbeid har ligget i underbevisstheten helt siden Norgesnettrådets dager da Forskningsrådet hadde observator i den rådssamlingen. Det er gjentatte ganger gjort forsøk på å få til et samarbeidsprosjekt uten at dette har lyktes. Kanskje er NOKUT og Forskningsrådet for forskjellige?

Med tanke på institusjonene bør det likevel gjøres noen ytterligere forsøk på å få til samarbeid. Utsveksling av erfaringer og økt kjennskap til hverandre kan føre til bedre kvalitet, ikke bare på institusjonene, men også i vårt arbeid. – NOKUT håper å kunne ta et konkret initiativ til et samarbeidsprosjekt i løpet av dette året. Selvfølgelig er det for tidlig å presentere prosjektideer, men tanken er nå at vi sammen kunne utvikle en bedre forståelse av hvordan forskningsbasert utdanning best kan vurderes.